

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Statistisch Bulletin

Jaargang 70 | 2014 | 50

11 december 2014

Inhoud

1. Arbeid en sociale zekerheid	3
Indexcijfers cao-lonen en contractuele loonkosten	3
Ontwikkeling cao-lonen en contractuele loonkosten (procentuele mutatie t.o.v. dezelfde periode een jaar eerder)	4
2. Financiële en zakelijke diensten	6
Kappers en schoonheidsverzorging (SBI 9602); waarde-, prijs- en volumeontwikkeling van de omzet (2010=100)	6
IT-dienstverlening (SBI 62); omzetontwikkeling (excl. BTW), (2010=100)	6
Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling (SBI 78000); ontwikkeling van de omzet (excl. BTW) en uren (2010=100)	6
3. Handel en horeca	7
Horeca; waarde-, prijs- en volumeontwikkeling van de omzet (excl. BTW) (2010=100)	7
Kantines en catering (SBI 562); omzetontwikkeling (excl. BTW)	7
Verblijfsrecreatie (SBI 552, 553); omzetontwikkeling (excl. BTW)	8
4. Prijzen	8
CBS: Inflatie daalt licht	8
Technische toelichting	9
I. Consumentenprijsindex alle huishoudens (2006=100)	10
II. Consumentenprijsindex, alle huishoudens (2006=100)	11
III. Consumentenprijsindex, alle huishoudens, afgeleid ¹⁾ (2006=100)	11
IV. Geharmoniseerde index van consumentenprijzen (2005=100)	12
Verklaring van tekens	13
Colofon	13

Meer recente gegevens

Het Statistisch Bulletin biedt cijfers over slechts een beperkt aantal onderwerpen. In onze databank StatLine staan gegevens van alle beschikbaar gekomen CBS-statistieken. U vindt daar ook een overzicht van statistieken waarvan de cijfers de laatste zeven dagen zijn geactualiseerd.

1. Arbeid en sociale zekerheid

Indexcijfers cao-lonen en contractuele loonkosten

(45)

	Sbi-code	2013		2014*										
		nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov
Cao-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen		2000=100												
Totaal	01-93	131,9	132,0	132,5	132,5	132,6	132,7	132,7	132,8	133,0	133,3	133,3	133,6	133,6
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		131,7	131,9	132,5	132,5	132,5	132,7	132,7	132,8	133,1	133,3	133,4	133,6	133,6
Gesubsidieerde sector		133,9	133,9	134,5	134,6	134,7	134,7	134,8	134,8	135,0	135,0	134,6	134,9	134,9
Overheid		131,1	131,1	131,3	131,3	131,3	131,3	131,3	131,3	131,3	131,8	132,2	132,6	132,6
Bedrijfstak														
Landbouw en visserij	01-05	129,7	129,7	130,5	130,5	130,5	130,5	130,5	130,5	130,5	130,5	130,5	130,5	130,5
Industrie	15-37	132,9	133,6	133,8	133,8	133,9	134,3	134,4	134,6	134,6	135,3	135,5	135,9	135,9
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	136,9	136,9	137,3	137,3	137,3	137,3	137,3	137,3	137,3	137,3	138,4	138,4	138,4
Bouwnijverheid	45	136,3	136,3	136,3	136,3	136,4	136,4	136,4	136,4	136,4	136,4	136,4	137,0	137,0
Handel	50-52	129,5	129,5	130,9	131,0	131,0	131,0	131,0	131,1	131,3	131,7	131,7	131,7	.
Horeca	55	125,5	125,5	125,6	125,6	125,6
Vervoer en communicatie	60-64	130,2	130,2	131,5	131,5	131,5	132,0	132,0	132,0	132,3	132,4	132,4	132,5	132,5
Financiële instellingen	65-67	135,6	135,6	136,7	136,7	136,7	136,9	136,9	136,9	136,9	137,3	137,3	137,3	137,3
Zakelijke dienstverlening	70-74	130,7	130,7	130,9	130,9	131,0	131,0	131,0	131,0	131,8	131,8	131,8	132,1	132,1
Openbaar bestuur	75	130,3	130,3	130,7	130,8	130,8	130,8	130,8	130,8	130,8	130,8	130,8	131,7	131,7
Onderwijs	80	130,7	130,7	130,7	130,7	130,7	130,7	130,7	130,7	130,7	131,5	132,3	132,3	132,3
Gezondheids- en welzijnszorg	85	135,0	135,0	135,5	135,5	135,7	135,7	135,7	135,7	135,8	136,0	135,6	136,0	136,0
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	132,7	132,7	133,2	133,4	133,4	133,4	133,4	133,4	133,8	133,8	134,1	134,3	134,3
Cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen														
Totaal	01-93	131,9	132,0	132,5	132,5	132,6	132,7	132,7	132,7	133,0	133,2	133,3	133,6	133,6
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		131,3	131,5	131,9	132,0	132,0	132,2	132,2	132,3	132,6	132,8	132,9	133,1	133,1
Gesubsidieerde sector		136,3	136,3	137,1	137,2	137,3	137,3	137,3	137,3	137,5	137,5	137,1	137,5	137,5
Overheid		131,1	131,1	131,3	131,3	131,3	131,3	131,3	131,3	131,3	131,8	132,1	132,6	132,6
Bedrijfstak														
Landbouw en visserij	01-05	129,2	129,2	130,0	130,0	130,0	130,0	130,0	130,0	130,0	130,0	130,0	130,0	130,0
Industrie	15-37	132,8	133,5	133,7	133,7	133,8	134,2	134,3	134,4	134,5	135,2	135,4	135,7	135,7
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	133,5	133,5	133,9	133,9	133,9	133,9	133,9	133,9	133,9	133,9	134,9	134,9	134,9
Bouwnijverheid	45	135,4	135,4	135,3	135,3	135,4	135,4	135,4	135,4	135,4	135,4	135,4	136,0	136,0
Handel	50-52	129,0	129,0	130,3	130,4	130,4	130,5	130,5	130,6	130,7	131,1	131,1	131,1	.
Horeca	55	125,5	125,5	125,5	125,5	125,5
Vervoer en communicatie	60-64	129,6	129,6	130,8	130,8	130,8	131,4	131,4	131,4	131,7	131,7	131,7	131,9	131,9
Financiële instellingen	65-67	135,5	135,5	135,9	135,9	135,9	136,1	136,1	136,1	136,1	136,5	136,5	136,5	136,5
Zakelijke dienstverlening	70-74	130,1	130,1	130,3	130,3	130,3	130,4	130,4	130,4	131,2	131,2	131,2	131,5	131,5
Openbaar bestuur	75	130,4	130,4	130,8	130,9	130,9	130,9	130,9	130,9	130,9	130,9	130,9	131,8	131,8
Onderwijs	80	130,5	130,5	130,6	130,6	130,6	130,6	130,6	130,6	130,6	131,3	132,1	132,1	132,1
Gezondheids- en welzijnszorg	85	137,8	137,8	138,5	138,6	138,7	138,7	138,8	138,8	138,9	139,1	138,7	139,1	139,1
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	132,7	132,7	133,2	133,4	133,4	133,4	133,4	133,4	133,8	133,8	134,1	134,3	134,3

Indexcijfers cao-lonen en contractuele loonkosten (slot)
(45)

	Sbi-code	2013		2014*										
		nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov
Contractuele loonkosten per uur inclusief bijzondere beloningen		2000=100												
Totaal	01-93	137,7	137,8	139,0	139,0	139,1	139,2	139,3	139,3	139,5	139,8	139,9	140,2	140,2
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		136,6	136,7	138,1	138,1	138,2	138,4	138,4	138,5	138,8	139,0	139,1	139,4	139,4
Gesubsidieerde sector		142,3	142,3	143,8	143,9	144,1	144,1	144,1	144,1	144,3	144,3	143,9	144,3	144,3
Overheid		139,1	139,1	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3	139,8	140,2	140,6	140,6
Bedrijfstak														
Landbouw en visserij	01-05	129,8	129,8	131,2	131,2	131,2	131,2	131,2	131,2	131,2	131,2	131,2	131,2	131,2
Industrie	15-37	135,9	136,7	138,0	138,0	138,1	138,5	138,6	138,8	138,8	139,6	139,8	140,2	140,2
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	139,0	139,0	139,2	139,2	139,2	139,2	139,2	139,2	139,2	139,2	140,3	140,3	140,3
Bouwnijverheid	45	139,4	139,4	141,7	141,7	141,8	141,8	141,8	141,8	141,8	141,8	141,8	142,5	142,5
Handel	50-52	132,8	132,8	135,5	135,6	135,6	135,6	135,6	135,7	135,8	136,3	136,3	136,4	.
Horeca	55	127,3	127,3	128,4	128,4	128,4
Vervoer en communicatie	60-64	139,0	139,0	140,9	140,9	140,9	141,6	141,6	141,6	141,9	142,0	142,0	142,2	142,2
Financiële instellingen	65-67	139,3	139,3	139,9	139,9	139,9	140,1	140,1	140,1	140,1	140,5	140,5	140,5	140,5
Zakelijke dienstverlening	70-74	137,4	137,4	137,8	137,8	137,8	137,9	137,9	137,9	138,7	138,7	138,7	139,0	139,0
Openbaar bestuur	75	138,7	138,7	139,2	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3	140,2	140,2
Onderwijs	80	138,1	138,1	138,1	138,1	138,1	138,1	138,1	138,1	138,1	138,9	139,7	139,7	139,7
Gezondheids- en welzijnszorg	85	144,0	144,0	145,5	145,5	145,7	145,7	145,7	145,7	145,9	146,1	145,6	146,1	146,1
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	140,1	140,1	141,2	141,4	141,4	141,4	141,4	141,4	141,8	141,8	142,1	142,4	142,4

Ontwikkeling cao-lonen en contractuele loonkosten (procentuele mutatie t.o.v. dezelfde periode een jaar eerder)
(45)

	Sbi-code	2014*												
		2010	2011	2012	2013	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov
Cao-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen		%												
Totaal	01-93	1,1	1,2	1,4	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,2	1,1	1,3	1,3
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		1,0	1,4	1,6	1,2	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,3	1,3	1,4	1,4
Gesubsidieerde sector		1,4	1,3	1,3	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,0	1,0	0,5	0,7	0,7
Overheid		1,6	0,1	0,7	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,6	0,8	1,1	1,1
Bedrijfstak														
Landbouw en visserij	01-05	0,7	1,5	1,2	1,4	1,3	1,3	1,3	1,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Industrie	15-37	1,1	1,3	1,8	1,6	1,3	1,4	1,5	1,7	1,5	2,0	2,1	2,3	2,3
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	2,8	1,9	1,4	1,9	1,4	1,4	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
Bouwnijverheid	45	0,9	1,3	1,8	1,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5	0,5
Handel	50-52	0,7	1,3	1,6	0,9	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,9	1,9	1,7	.
Horeca	55	0,9	1,3	0,8	1,1	1,0
Vervoer en communicatie	60-64	1,1	1,8	1,5	1,8	1,4	1,8	1,8	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8
Financiële instellingen	65-67	1,1	1,0	1,4	1,5	1,2	1,3	1,3	1,1	1,1	1,3	1,3	1,3	1,3
Zakelijke dienstverlening	70-74	1,0	1,5	1,4	0,9	0,8	0,5	0,5	0,5	0,9	0,9	0,9	1,1	1,1
Openbaar bestuur	75	1,9	-0,1	1,1	0,1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	1,1	1,1
Onderwijs	80	0,9	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,7	1,1	1,2	1,2
Gezondheids- en welzijnszorg	85	1,7	1,3	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,0	1,1	0,6	0,7	0,7
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	1,1	1,3	1,3	1,1	0,7	0,6	0,6	0,5	0,9	0,9	1,1	1,2	1,2

Ontwikkeling cao-lonen en contractuele loonkosten (procentuele mutatie t.o.v. dezelfde periode een jaar eerder) (slot)

(45)

	Sbi-code	2014*												
		2010	2011	2012	2013	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov
Cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen		%												
Totaal	01-93	1,3	1,1	1,4	1,1	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,1	1,1	1,3	1,3
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		1,0	1,3	1,6	1,2	0,9	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,4	1,4
Gesubsidieerde sector		2,0	1,4	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,1	1,1	0,6	0,9	0,9
Overheid		1,6	0,1	0,7	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,6	0,8	1,1	1,1
Bedrijfstak														
Landbouw en visserij	01-05	0,8	1,5	1,2	1,4	1,3	1,3	1,3	1,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Industrie	15-37	1,3	1,2	1,8	1,6	1,3	1,5	1,5	1,6	1,5	2,0	2,1	2,2	2,2
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	0,9	1,3	1,3	1,8	1,4	1,4	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0
Bouwnijverheid	45	1,3	0,8	1,8	1,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4
Handel	50-52	0,7	1,3	1,5	0,9	1,3	1,3	1,4	1,4	1,5	1,8	1,8	1,6	.
Horeca	55	1,0	1,2	0,9	1,1	1,0
Vervoer en communicatie	60-64	1,0	1,9	1,4	1,8	1,4	1,8	1,9	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8
Financiële instellingen	65-67	1,1	0,9	1,2	1,5	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
Zakelijke dienstverlening	70-74	1,0	1,4	1,5	0,8	0,5	0,4	0,4	0,4	0,8	0,8	0,8	1,1	1,1
Openbaar bestuur	75	2,0	0,0	1,0	0,1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	1,1	1,1
Onderwijs	80	0,9	0,1	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,7	1,1	1,2	1,2
Gezondheids- en welzijnszorg	85	2,3	1,6	1,7	1,6	1,8	1,7	1,8	1,8	1,1	1,2	0,7	0,9	0,9
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	1,1	1,3	1,3	1,1	0,7	0,6	0,6	0,5	0,8	0,8	1,1	1,2	1,2
Contractuele loonkosten per uur inclusief bijzondere beloningen														
Totaal	01-93	1,5	1,6	2,1	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,7	1,7	1,8	1,8
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		1,3	1,9	2,2	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,8	1,8	1,9	2,0	2,0
Gesubsidieerde sector		2,5	1,6	1,9	2,0	2,2	2,2	2,2	2,2	1,7	1,6	1,1	1,4	1,4
Overheid		1,7	0,3	2,1	1,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,6	0,9	1,1	1,1
Bedrijfstak														
Landbouw en visserij	01-05	1,1	1,8	0,8	1,6	1,8	1,8	1,8	1,6	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Industrie	15-37	1,4	1,5	2,0	1,6	2,2	2,4	2,4	2,5	2,4	2,9	3,0	3,2	3,2
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	1,5	1,6	3,7	1,6	1,2	1,2	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Bouwnijverheid	45	1,9	1,5	2,5	1,8	1,9	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	2,2	2,2
Handel	50-52	1,2	1,8	1,8	1,6	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,8	2,8	2,7	.
Horeca	55	1,7	1,2	1,1	2,3	1,9
Vervoer en communicatie	60-64	1,6	1,8	2,2	2,1	1,9	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3
Financiële instellingen	65-67	0,2	1,5	3,3	1,4	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
Zakelijke dienstverlening	70-74	1,3	2,4	2,3	1,5	0,7	0,5	0,5	0,5	0,9	0,9	0,9	1,2	1,2
Openbaar bestuur	75	2,0	0,2	2,3	0,9	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	1,1	1,1
Onderwijs	80	1,1	0,3	1,6	1,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,7	1,2	1,2	1,2
Gezondheids- en welzijnszorg	85	2,8	1,8	2,0	2,1	2,3	2,2	2,2	2,2	1,7	1,8	1,2	1,5	1,5
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	1,5	1,7	2,0	2,3	1,1	1,0	1,0	0,9	1,2	1,2	1,4	1,6	1,6

2. Financiële en zakelijke diensten

Kappers en schoonheidsverzorging (SBI 9602); waarde-, prijs- en volumeontwikkeling van de omzet (2010=100)

(38)

	2012		2013			2014			Wijzigingen in % ¹⁾		
	IV	I	II	III	IV	I	II	III*	2014, II t.o.v. 2013, II	2014, III t.o.v. 2013, III	2014, I- 2014, III t.o.v. 2013, I- 2013, III
Prijs	104	106	106	106	106	107	108	109	1,8	2,4	2,0
Volume	98	87	93	89	96	85	91	87	-2,5	-2,8	-2,4
Waarde	102	92	98	95	102	92	98	94	-0,7	-0,5	-0,4

¹⁾ De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

IT-dienstverlening (SBI 62); omzetontwikkeling (excl. BTW), (2010=100)

(38)

	2012		2013			2014			Wijzigingen in % ¹⁾		
	IV	I	II	III	IV	I	II	III*	2014, I t.o.v. 2013, I	2014, II t.o.v. 2013, II	2014, I- 2014, III t.o.v. 2013, I- 2013, III
Omzet	108	95	93	92	112	103	100	97	8,0	6,1	7,3

¹⁾ De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling (SBI 78000); ontwikkeling van de omzet (excl. BTW) en uren (2010=100)

(38)

	2012		2013			2014			Wijzigingen in % ¹⁾		
	IV	I	II	III	IV	I	II	III*	2014, II t.o.v. 2013, II	2014, III t.o.v. 2013, III	2014, I- 2014, III t.o.v. 2013, I- 2013, III
Geldomzet alle bedrijven	108	95	104	108	113	100	110	114	5,1	5,9	5,3
Uren totaal alle bedrijven w.v.	106	93	103	109	109	98	110	117	6,1	7,3	6,5
Uitzenduren alle bedrijven ²⁾	106	89	100	105	104	88	98	105	-2,0	-0,5	-1,2
Uren aan derden alle bedrijven ³⁾	106	98	109	115	116	113	126	134	16,1	16,9	15,9

¹⁾ De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

²⁾ Uren van uitzendkrachten volgens uitzendovereenkomst 'voor de duur van de opdracht' (fase A).

³⁾ Uren van de beschikbaargestelde arbeidskrachten voor 'bepaalde of onbepaalde' tijd in dienst (fase B+C).

3. Handel en horeca

Horeca; waarde-, prijs- en volumeontwikkeling van de omzet (excl. BTW) (2010=100)

(38)

	2012		2013			2014				Wijzigingen in % ¹⁾		
	IV	I	II	III	IV	I	II	III*	2014, II t.o.v. 2013, II	2014, III t.o.v. 2013, III	2014, I- 2014, III t.o.v. 2013, I- 2013, III	
Horeca traditioneel (SBI 551, 561 en 563)												
Prijs	105	105	106	107	107	107	108	108	1,4	1,3	1,4	
Volume	100	85	108	109	101	90	111	113	3,6	3,4	4,2	
Waarde	104	89	114	117	108	96	120	122	5,1	4,8	5,7	
w.v.												
Hotels, pensions en conferentie-oorden (SBI 551)												
Prijs	
Volume	
Waarde	104	82	119	117	107	88	124	124	4,7	5,4	5,7	
Restaurants, cafetaria's, snackbars e.d. (SBI 561)												
Prijs	105	106	106	107	107	107	108	108	1,4	1,2	1,4	
Volume	103	89	110	113	105	95	115	118	4,0	4,2	5,0	
Waarde	108	94	117	121	113	102	124	127	5,5	5,5	6,4	
w.v.												
Restaurants (SBI 56101)												
Prijs	105	105	106	106	106	106	107	107	1,1	0,8	1,0	
Volume	105	90	110	112	109	96	115	118	4,2	4,9	5,2	
Waarde	110	94	116	119	115	102	123	126	5,4	5,7	6,3	
Cafetaria's, snackbars, ijsalons e.d. (SBI 56102, 56103)												
Prijs	106	107	107	108	108	109	109	110	2,1	1,9	2,0	
Volume	98	87	111	115	99	94	115	118	3,6	3,0	4,6	
Waarde	104	93	119	123	107	102	126	130	5,8	5,0	6,6	
Cafés e.d. (SBI 563)												
Prijs	106	108	108	109	109	111	111	112	2,9	3,0	2,9	
Volume	90	78	94	97	89	80	95	96	1,2	-0,8	0,6	
Waarde	96	84	102	106	97	88	106	108	4,2	2,2	3,6	

¹⁾ De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

Kantines en catering (SBI 562); omzetontwikkeling (excl. BTW)

(38)

	2012		2013			2014				Wijzigingen in % ¹⁾		
	IV	I	II	III	IV	I	II*	III*	2014, II t.o.v. 2013, II	2014, III t.o.v. 2013, III	2014, I- 2014, III t.o.v. 2013, I- 2013, III	
Omzet	108	92	106	100	109	99	113	106	6,1	5,7	6,4	

¹⁾ De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

	2012			2013			2014			Wijzigingen in % ¹⁾		
	IV	I	II	III	IV	I	II*	III*	2014, II t.o.v. 2013, II	2014, III t.o.v. 2013, III	2014, I- 2014, III t.o.v. 2013, I- 2013, III	
Omzet	90	83	110	136	96	89	117	139	7,1	2,8	5,4	

¹⁾ De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

4. Prijzen

CBS: Inflatie daalt licht

De inflatie is in november gedaald naar 1 procent; in oktober was dit nog 1,1 procent. De daling van de benzineprijs verlaagde de inflatie. Ook in de eurozone is de inflatie in november licht gedaald.

Benzineprijs daalt naar laagste niveau in bijna drie jaar

De lagere inflatie is het gevolg van de daling van de benzineprijs. In november kostte een liter euroloodvrij gemiddeld 1,63 euro, het laagste niveau in bijna drie jaar. Begin oktober 2012 piekte de benzineprijs nog op 1,83 euro. Voor een tankbeurt van 25 liter hoeft nu 5 euro minder betaald te worden.

De daling van de benzineprijs komt voornamelijk door de forse daling van de olieprijs in de afgelopen maanden. Een vat ruwe Brent-olie kostte in november 80 dollar, het laagste niveau in ruim vier jaar. De daling van de benzineprijs werd geremd door de waardevermindering van de euro ten opzichte van de dollar.

Inflatie schommelt rond de 1 procent

De inflatie schommelt het hele jaar al rond de 1 procent. Dit komt omdat een flink aantal producten en diensten waar de consument zijn geld aan uitgeeft niet of nauwelijks in prijs zijn gestegen.

Ook het heerlijk avondje van Sinterklaas pakt daardoor dit jaar voordelig uit. Zo zijn typische sinterklaascadeaus zoals chocolade, boeken, dvd's, parfum en sieraden goedkoper dan een jaar eerder. Alleen speelgoed en snoep werden duurder.

Inflatie in de eurozone daalt naar 0,3 procent

Om de inflatie tussen de EU-landen met elkaar te kunnen vergelijken, wordt de Europees geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP) gebruikt. Een belangrijk verschil met de inflatie volgens de Nederlandse methode is dat de HICP geen rekening houdt met de kosten van de eigen woning.

De Nederlandse inflatie volgens de HICP is in november gedaald naar 0,3 procent. Dat is gelijk aan het gemiddelde in de eurozone. In Duitsland, de grootste economie in de

eurozone, is de inflatie hoger dan in Nederland. In Italië is de inflatie iets lager en in Spanje is er al bijna een half jaar sprake van negatieve inflatie. Griekenland kampt al sinds begin 2013 met negatieve inflatie.

Volgens de Europese Centrale Bank (ECB) is er sprake van prijsstabiliteit als de inflatie onder, maar dichtbij, 2 procent ligt. De inflatie in de eurozone ligt al sinds oktober 2013 onder de 1 procent. Vandaag bespreekt de ECB of er aanvullende maatregelen genomen moeten worden om de inflatie te verhogen.

Technische toelichting

Inflatie

Inflatie is de gemiddelde prijsstijging van de goederen en diensten die consumenten kopen. De inflatie in Nederland wordt gemeten als de stijging van de consumentenprijsindex (CPI) vergeleken met dezelfde maand in het voorgaande jaar. De consumentenprijsindex geeft het prijsverloop weer van het gemiddelde pakket goederen en diensten dat wordt aangeschaft door Nederlandse huishoudens.

Europees geharmoniseerde consumentenprijsindex

Naast de nationale consumentenprijsindex (CPI) is er ook een Europees geharmoniseerde consumentenprijsindex (Harmonized Index of Consumer Prices, HICP), waarmee de inflatie tussen de lidstaten van de Europese Unie kan worden vergeleken. Definities, indelingen en methoden zijn daartoe zo goed mogelijk gecoördineerd en in Europese regelgeving vastgelegd.

De uitkomsten van de CPI en de HICP zijn niet gelijk. Dat komt vooral door een andere samenstelling van het pakket goederen en diensten waarop deze indices zijn gebaseerd. Het belangrijkste verschil is dat in de HICP geen rekening wordt gehouden met de kosten van de eigen woning. Verder heeft de CPI betrekking op uitgaven van Nederlanders in Nederland en in het buitenland, en de HICP op uitgaven in Nederland door Nederlanders en buitenlanders.

Toekomst

Het CBS publiceert op dit moment twee cijfers voor de inflatie. Het CBS wil op termijn één consumentenprijsindex, en wel de HICP, in de publicaties centraal stellen. Over de precieze samenstelling van het pakket goederen en diensten waarop de HICP is gebaseerd, moet echter nog Europese besluitvorming plaatsvinden, bijvoorbeeld hoe rekening moet worden gehouden met de kosten van de eigen woning. Tot het moment dat daarover zekerheid is, stelt het CBS de consumentenprijsindex conform de nationale definitie centraal.

Voorlopige uitkomsten

De uitkomsten over de consumentenprijsindex van een verslagmaand zijn bij de eerste publicatie voorlopig en krijgen een maand later een definitieve status. Cijfers kunnen worden bijgesteld op grond van nagekomen gegevens.

Uitkomsten van de HICP worden uitsluitend als voorlopig gekenmerkt als bij de publicatie al bekend is dat data nog onvolledig zijn en/of als een herziening in een latere maand wordt verwacht.

I. Consumentenprijsindex alle huishoudens (2006=100)
(46)

	Wegings- coëfficiënt	2011	2012	2013	2013 2014							
					nov	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov*
0 Totaal bestedingen	100 000	109,22	111,90	114,71	114,56	115,95	115,64	116,58	116,50	116,48	116,34	115,65
1 Voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken	11 527	110,17	112,40	115,11	113,70	115,18	115,05	115,43	114,88	114,48	114,57	114,64
Voedingsmiddelen	10 493	109,73	111,81	114,59	113,26	114,69	114,55	114,69	114,19	113,74	113,91	114,05
Brood en graanproducten	2 203	112,65	114,97	117,08	116,51	116,68	116,88	117,42	117,42	116,94	117,97	117,42
Vlees	2 131	106,63	109,76	112,73	112,90	112,80	112,16	113,04	112,87	112,52	112,00	112,39
Vis, schaal- en schelpdieren	446	110,12	113,37	114,28	114,96	113,95	114,31	114,51	114,88	114,13	112,83	113,02
Melk, kaas en eieren	1 446	114,81	117,41	119,35	120,03	124,85	125,94	126,62	127,93	126,48	127,20	125,65
Oliën en vetten	228	117,37	118,50	121,34	122,52	122,12	123,24	122,77	122,54	119,18	121,91	122,52
Fruit	857	113,33	116,23	123,30	117,14	120,42	119,51	115,06	116,38	117,64	116,31	117,40
Groenten en aardappelen	1 190	109,63	107,74	111,61	105,78	108,79	109,07	108,89	104,16	103,20	102,70	105,46
Suiker, zoetwaren en ijs	834	105,58	107,40	108,36	107,19	107,46	107,00	107,47	105,92	106,41	106,63	106,47
Overige voedingsmiddelen	1 157	101,95	104,04	106,59	105,53	107,15	105,85	106,68	106,05	105,87	106,87	106,52
Alcoholvrije dranken	1 033	114,98	118,73	120,69	118,39	120,42	120,32	123,25	122,30	122,44	121,60	120,93
Koffie, thee en cacao	407	120,17	124,89	122,68	119,62	118,22	117,98	122,81	121,99	124,66	121,09	121,03
Mineraalwater, frisdranken en sappen	627	111,72	114,84	118,87	117,04	121,22	121,21	122,90	121,88	120,39	121,30	120,25
2 Alcoholhoudende dranken en tabak	3 044	123,74	129,05	141,29	143,03	144,09	143,65	144,31	144,26	144,48	144,46	144,60
Alcoholhoudende dranken	1 178	110,56	113,03	119,01	119,47	121,44	120,55	121,40	121,25	121,71	121,12	120,48
Tabak	1 866	132,91	140,20	157,27	160,03	160,28	160,23	160,71	160,75	160,75	161,22	162,02
3 Kleding en schoeisel	4 515	101,59	102,12	102,51	103,89	111,09	104,28	91,24	93,73	104,42	105,31	104,05
Kleding en kledingstoffen	3 777	100,93	101,59	101,76	102,94	110,46	103,29	89,58	92,78	103,61	104,37	103,29
Schoeisel en schoenreparaties	738	104,95	104,75	106,41	108,79	114,27	109,44	100,06	98,68	108,60	110,18	107,89
4 Huisvesting, water en energie	25 721	109,27	112,43	115,90	117,50	117,72	117,59	120,89	120,80	120,85	120,89	120,92
Werkelijke huur	6 279	110,39	112,94	117,17	119,83	119,83	119,83	125,03	125,03	125,03	125,03	125,03
Toegerekende huur eigen woning	11 685	110,29	112,66	116,65	119,18	119,18	119,18	124,05	124,05	124,05	124,05	124,05
Onderhoud en reparatie van de woning	1 116	110,16	113,30	114,46	114,75	115,17	113,38	113,85	113,06	115,31	114,01	114,33
Watervoorziening en overige diensten i.v.m. de woning	1 186	110,11	108,13	107,93	107,82	112,36	112,35	112,51	112,51	112,55	112,55	112,54
Energie	5 456	105,38	112,14	115,08	114,23	114,11	113,88	113,21	112,96	112,70	113,14	113,23
5 Stoffering, huishoudelijke apparaten	5 533	108,08	109,28	109,93	109,82	109,76	109,30	109,29	108,46	108,26	108,53	108,18
Meubelen en vloerbedekking	1 944	105,87	106,57	107,00	106,36	106,91	106,62	105,72	104,40	104,78	104,31	104,59
Huishoudtextiel	407	111,92	114,59	117,56	118,79	119,16	118,76	117,46	118,49	116,28	118,59	117,58
Huishoudelijke apparatuur incl. reparatie	714	99,61	98,75	96,70	95,79	96,25	96,63	96,73	95,91	95,58	95,76	94,98
Vaat- en glaswerk en huishoudelijke artikelen	525	117,24	120,61	122,74	122,53	120,58	119,94	119,07	117,40	117,94	119,11	118,73
Gereedschappen en werktuigen voor huis en tuin	285	109,78	110,80	110,54	109,91	110,27	109,34	111,55	110,29	111,83	111,55	110,74
Dagelijks woningonderhoud	1 658	111,05	112,95	114,35	115,21	114,51	113,54	114,76	114,43	113,52	114,13	113,44
6 Gezondheid	1 138	103,29	104,22	105,56	105,90	105,88	105,72	105,83	106,07	105,14	105,82	105,80
7 Vervoer	11 037	112,90	117,83	120,56	118,76	121,57	122,53	123,98	123,74	121,98	120,74	118,49
Aankoop voertuigen	2 229	100,79	101,84	106,86	107,27	108,14	107,81	107,92	108,35	108,20	108,21	108,25
Gebruik van privé-voertuigen, w.o. autobrandstoffen	6 923	119,07	125,77	126,92	125,00	127,58	128,47	128,29	127,14	127,61	125,65	123,81
Vervoersdiensten	1 885	110,04	114,98	119,94	115,09	121,65	124,56	133,39	135,40	123,79	123,44	116,68
8 Communicatie	3 214	95,31	95,37	93,60	92,19	88,85	87,55	87,21	87,52	86,21	87,15	87,23
9 Recreatie en cultuur	10 006	99,11	100,85	103,22	101,09	102,72	103,31	107,57	106,40	104,29	102,95	101,17
Audio en video, computers en software	1 613	62,73	60,20	59,88	59,06	56,94	56,66	56,19	55,47	55,07	54,58	53,67
Duurzame goederen voor recreatie en cultuur	366	109,60	112,61	112,90	112,08	113,29	113,47	113,89	113,76	114,59	114,68	114,62
Spelartikelen, bloemen, planten en huisdieren	1 955	100,87	102,50	104,82	104,45	107,46	106,90	105,98	106,61	106,84	105,31	105,46
Recreatieve en culturele dienstverlening	3 116	117,20	121,85	124,68	125,06	126,77	126,75	127,31	127,50	127,44	127,79	127,70
Boeken, kranten, tijdschriften en schrijfwaren	1 266	107,42	109,56	115,14	116,82	115,50	115,56	113,76	114,33	116,57	113,78	118,59
Pakketreizen	1 691	111,22	115,20	119,41	104,80	113,90	118,95	149,39	141,53	126,35	121,75	108,20
10 Onderwijs	148	103,69	107,75	106,69	108,44	109,58	109,58	110,92	110,92	112,22	112,22	112,22
11 Hotels, cafés en restaurants	4 434	117,92	120,63	122,75	121,92	125,17	125,74	128,07	128,20	125,53	125,94	124,15
Restaurants, cafés en kantines	4 035	118,18	120,76	123,42	124,12	125,58	125,62	125,80	125,92	125,97	126,01	126,13
Accommodatie	399	115,45	119,07	115,74	98,89	120,52	126,06	148,75	149,09	120,62	124,58	104,62

I. Consumentenprijsindex alle huishoudens (2006=100) (slot)

(46)

	Wegings- coëfficiënt	2011	2012	2013	2013		2014					
					nov	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov*
12 Diverse goederen en diensten	11 300	113,99	116,69	121,46	121,62	122,93	122,85	122,89	123,00	123,19	123,51	122,73
Lichaamsverzorging	2 287	108,21	110,31	112,86	112,93	113,73	113,53	113,95	113,81	113,78	114,36	113,07
Artikelen voor persoonlijk gebruik, n.e.g.	745	120,84	127,85	130,27	130,44	130,92	130,20	129,00	129,03	130,38	129,37	128,98
Sociale bescherming	1 797	109,95	112,70	115,51	115,55	117,56	117,56	117,56	117,56	117,60	117,60	117,60
Verzekering	3 815	116,82	120,65	130,22	130,31	132,06	132,09	132,16	132,08	132,46	132,98	133,02
Financiële diensten	916	114,87	115,38	119,34	119,97	118,73	118,73	118,67	118,67	118,67	118,76	118,27
Andere diensten n.e.g.	1 739	116,21	117,17	119,11	119,41	121,42	121,40	121,47	122,49	122,42	122,95	120,12
13 Consumptiegebonden belastingen en overheidsdiensten	3 759	117,22	118,68	121,03	121,40	124,15	124,15	124,15	124,15	124,76	124,76	124,76
Consumptiegebonden belastingen	2 877	117,95	119,28	121,16	121,16	126,79	126,79	126,79	126,79	126,79	126,79	126,79
Overheidsdiensten, w.o. college- en lesgeld VO	883	114,58	116,41	120,52	122,19	115,51	115,51	115,51	115,51	118,13	118,13	118,13
14 Consumptie in het buitenland	4 624	113,48	117,73	119,76	119,48	120,47	120,75	121,42	122,47	122,45	121,52	120,92

II. Consumentenprijsindex, alle huishoudens (2006=100)

(46)

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jaar
2006	98,68	99,06	99,84	100,30	100,38	100,02	99,83	100,36	100,74	100,49	100,33	99,96	100,00
2007	100,08	100,54	101,63	102,12	102,19	101,77	101,29	101,47	102,07	102,11	102,26	101,83	101,61
2008	102,11	102,80	103,82	104,20	104,57	104,38	104,54	104,74	105,19	104,95	104,57	103,81	104,14
2009	104,08	104,81	105,86	106,10	106,24	105,87	104,74	105,03	105,59	105,69	105,58	104,96	105,38
2010	104,93	105,68	106,93	107,29	107,25	106,74	106,44	106,60	107,26	107,35	107,22	106,99	106,72
2011	107,00	107,74	109,02	109,54	109,71	109,18	109,23	109,38	110,17	110,15	110,01	109,54	109,22
2011 na herberekening	106,87	107,68	108,90	109,48	109,57	109,03	109,58	109,76	110,15	110,20	109,86	109,58	109,22
2012	109,52	110,35	111,61	112,06	111,90	111,36	112,09	112,24	112,70	113,36	112,90	112,74	111,90
2013	112,77	113,66	114,87	114,97	115,00	114,57	115,54	115,39	115,46	115,13	114,56	114,62	114,71
2014	114,37	114,86	115,82	116,35	115,95	115,64	116,58	116,50	116,48	116,34	115,65*		

III. Consumentenprijsindex, alle huishoudens, afgeleid¹⁾ (2006=100)

(46)

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jaar
2006	98,71	99,09	99,87	100,32	100,39	100,02	99,85	100,33	100,72	100,47	100,30	99,94	100,00
2007	99,94	100,41	101,49	101,96	102,04	101,62	101,14	101,32	101,92	101,96	102,11	101,68	101,47
2008	101,85	102,51	103,51	103,86	104,23	104,03	104,13	104,34	104,79	104,54	103,99	103,20	103,75
2009	103,32	104,05	105,09	105,32	105,47	105,13	104,02	104,30	104,86	104,96	104,85	104,25	104,64
2010	104,01	104,74	105,98	106,32	106,26	105,76	105,46	105,63	106,28	106,41	106,28	106,05	105,76
2011	105,99	106,72	107,95	108,43	108,55	108,02	108,01	108,15	108,91	108,89	108,76	108,30	108,06
2011 na herberekening	105,87	106,66	107,83	108,37	108,41	107,87	108,36	108,52	108,90	108,94	108,61	108,33	108,06
2012	108,16	108,98	110,22	110,67	110,51	109,98	110,64	110,78	111,23	111,10	110,64	110,50	110,28
2013	109,88	110,71	111,88	111,95	111,98	111,56	112,50	112,36	112,43	112,10	111,56	111,62	111,71
2014	110,97	111,44	112,38	112,90	112,51	112,24	113,16	113,09	113,07	112,94	112,27*		

¹⁾ De afgeleide CPI is berekend als de gewone prijsindex exclusief het effect van veranderingen in de tarieven van de kostprijsverhogende (zgn. indirecte) belastingen en de consumptie-gebonden belastingen.

IV. Geharmoniseerde index van consumentenprijzen (2005=100)

(46)

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jaar
1996	79,39	79,79	80,76	81,00	80,68	80,27	80,03	79,87	80,76	81,00	80,84	80,76	80,43
1997	80,76	80,92	81,72	81,80	81,96	81,48	81,56	81,88	82,77	82,85	82,85	82,53	81,92
1998	82,04	82,61	83,49	83,81	83,65	83,25	83,01	83,01	83,81	84,05	84,05	83,73	83,38
1999	83,73	84,30	85,18	85,42	85,42	85,02	84,54	85,10	85,50	85,58	85,74	85,34	85,07
2000	85,10	85,58	86,55	86,87	87,11	87,11	86,87	87,19	88,00	88,32	88,24	87,83	87,06
2001	89,04	89,85	90,89	91,61	91,86	91,53	91,45	91,70	92,66	92,74	92,50	92,34	91,51
2002	93,38	93,87	94,83	95,48	95,31	94,99	94,91	95,07	96,04	95,96	95,48	95,31	95,05
2003	95,88	96,60	97,49	97,57	97,49	97,00	96,92	97,16	97,97	97,81	97,41	96,84	97,18
2004	97,33	97,89	98,69	99,01	99,18	98,45	98,13	98,29	99,10	99,26	98,85	98,05	98,52
2005	98,53	99,34	100,14	100,30	100,22	99,90	99,58	99,90	100,78	100,78	100,46	100,06	100,00
2006	100,28	100,78	101,58	102,06	102,02	101,68	101,32	101,81	102,30	102,12	102,10	101,75	101,65
2007	101,50	102,16	103,47	104,05	104,09	103,55	102,77	102,89	103,60	103,76	103,92	103,35	103,26
2008	103,32	104,20	105,44	105,81	106,25	105,94	105,82	105,96	106,49	106,32	105,88	105,07	105,54
2009	105,12	106,15	107,38	107,75	107,87	107,39	105,67	105,89	106,46	106,75	106,59	105,82	106,57
2010	105,52	106,51	108,08	108,45	108,35	107,64	107,01	107,16	107,96	108,22	108,06	107,77	107,56
2011	107,52	108,60	110,08	110,74	110,82	110,12	110,48	110,61	111,15	111,27	110,83	110,48	110,23
2012	110,61	111,72	113,26	113,81	113,55	112,87	113,35	113,43	113,98	114,90	114,35	114,20	113,34
2013	114,17	115,34	116,88	116,97	117,02	116,44	116,86	116,60	116,70	116,40	115,71	115,81	116,24
2014	115,08	115,77	117,04	117,72	117,18	116,76	117,16	117,02	116,99	116,86	116,00		

Verklaring van tekens

.	Gegevens ontbreken
*	Voorlopig cijfer
**	Nader voorlopig cijfer
x	Geheim
–	Nihil
–	(Indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	Het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
Niets (blank)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2013–2014	2013 tot en met 2014
2013/2014	Het gemiddelde over de jaren 2013 tot en met 2014
2013/'14	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2013 en eindigend in 2014
2011/'12–2013/'14	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2011/'12 tot en met 2013/'14

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70, fax 070 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Internet

www.cbs.nl

Teletekst

conjunctuur: pag. 506 en 507

ISSN 0166-9680
03001201450 A-1

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2014.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.